

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Synopsis Annalium Societatis Jesu In Lusitania

Francus, Antonius

Augustæ-Vindelicorum, M. DCC XXVI.

Annus 1599. Soc. 60.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72313](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72313)

15. Brigantini Collegii charitas nata est amplissimum theatrum: nam faviente fame non solum pauperes, sed etiam divites egerunt. Utrisque potestate sua subvenit Collegium. Porro persuadebant nostri iis, qui abundabant, ut horrea sua aperirent. Compensavit Deus effusam in pauperes liberalitatem anni insequentis fecundâ messe.

16. Ut anno superiore terruerant Angli Michaëlsensem insulam; sic præfente grande periculum Angrensi impendebat. Classis in eo mari expectat Hispanienses naves ex America redeuntes. Factum est, ut densâ nebula obtegente naves Hispanæ, hoste ne quidem viso, incolumes Angrensem portum ingrederentur. Ubi discussa nebula, conspexit Anglus prædam elapsam, urente dolore meditatur in ipso portu naves invadere; sed arcis, quæ ipsas protegit, metu abstinuit. Cogitabat pariter milite exposito insulam depopulari; sed Insulanis ad impediendam descensionem paratis, sine ullo emolumento in Angliam est reversus. Nostri his in angustiis se devoverant militi juvando.

17. Nefas est præterire silentio obitum Regis Philippi Hispaniarum secundi huius nominis, Lusitaniæ primi, quem natura abunde cumulavit donis omnibus ad formandum Regem tanto dignum fastigio. Exemptus mortalitati die decimâ septimâ Septembris, sepultus jacet in sacro & Regali Cœnobio divi Laurentii, quod augustâ prorsus Majestate ipse considerat. Illi successit Philippus Hispaniarum Rex tertius, Lusitaniæ secundus.

Charitas Col-
legii Brigan-
tini.

Labor An-
grensis Colle-
gii.

Moritur Rex
Philippus II.

Annus 1599. Soc. 60.

ANum, faviente pestilentia, huic nationi funestum scribimus, nostræ verò Societati ob immolatas charitati victimas gloriosum. Octobri mense anni superioris jam coepit malum explicari Ulyssipone, inde ortum, quod navis alienigenarum appulsâ ad Gallaciam pestis incendio flagrantem merces aliquot exposuit, mox recepit contagione infectas. Septembri mense Ulyssiponensem portum ingreditur, secum vectâ perniciem, quæ cum mercibus exposita est.

Pestis Ulyssi-
pone.

2. Primis mensibus, ut solet fieri, vix esse credebatur, quod erat; donec latius se malo diffundente, patuit urbem infici. Constituta à Regentibus domo, ut vocant, salutis, quâ curarentur lue contacti, postulârunt à P. Francisco Gouvea Domus Professoræ Præposito, haberet sibi curæ illam domum, daturos, quæ in rem forent opus. Ad hæc P. Præpositus: Societatem non defuturam omnibus, verum nolle se admittere ullam temporariam administrationem pecuniarum, ob validas, quas allegavit, rationes, suntque probatæ viris prudentibus. Subinde ostensum, quàm sanum huiusmodi consilium fuisset; nam qui suscepunt eam curam, tot, ac tam indigna sunt passi sine merito suo, ut plurimum laudarent Societatem, quod à tali administratione abstinerent.

3. Provinciæ Præfex Conimbricâ scripsit, ut relictis Ulyssipone, qui forent necessarii, ceteri statim mitterentur ad loca diversa, ab hoc timore libera. Socii Conimbricenses rogant ardentissimè eam sibi demandari Provinciam, ignorantem, brevi eadem perniciem urbem suam involutum iri.

4. Ad domum igitur separatam urbis misit Præpositus Antonium Rodericum, Antonium Carvalium, & Gonsalum Leitium, sacerdotes; Didacum Diasum, Franciscum Pirium, & Emmanuelem Laurentium, coadjutores. Eodem iere P. Laurentius Ortogius Belga, & P. Joannes Olingus Hybernus, in convertendis hæreticis egregii. Progrediebantur, ac per urbis plateas interrogabant, essentne, qui vellent animas expiare?

5. In templo nostro fiebant sacra, ac dabatur volentibus celestis panis. Exiêre per urbem nonnulli ad escas dividendas tum honestis pauperibus, tum aliis. Flagitavit Senatus, ut Nostri largirentur indigentibus numos, quos de suo ærario proferebat: id acceptatum eâ conditione, ut vir, quem destinarent ipsi,

Antonius Franco.

Y

pecu-

pecunias acciperet, & referret in librum expensarum, quoad iussu Nostrorum distribuere. Hoc modo & charitati, & honori nostro consultum.

In peste defuncti.

6. Dum tam pio incumbunt ministerio, animas ex iisdem aliqui postuerunt. Videlicet: PP. Laurentius Ortogius, & Joannes Olingus: Melchior Diasius, Didacus Diasius, Emmanuel Laurentius, & Sebastianus Gonsalvus, Coadjutores: demum P. Didacus Vieira Madeirensis, unus ex antiquioribus Provinciae, vir multae auctoritatis & virtutis.

Quid egerit Collegium D. Antonii.

7. Interim & ex Collegio Ulysiponensi, cui praeerat P. Franciscus Araujus, pari studio laetæ miseris suppetiæ. In templo apertis foribus sacerdotes ad aram faciebant; atque etiam excepere confessiones poenitentium sedilibus prope cancellos clausos dispositis, cerato panno inter poenitentem & Confessarium suspenso, ne oris halitum Confessarius ebiberet. Sic factum, Deo favente, ut, quamvis illic auditæ fuissent infectorum non paucae confessiones, nullus tamen sacerdos malo feriretur.

8. In aedes extra Collegium migrarunt Patres Calixtus Mota Brasiliensis, & Alexander Ferrarius Italus cum duobus Coadjutoribus: quotidianus victus ad eos à Collegio mittebatur. Ex illa statione discurrebant per urbis regiones expiando infectos; spargendoque elemosynas tum missas de Collegio, tum ex locupletibus & Senatu acquisitas. P. Mota percussus lue sanctissime decessit. Reliqui tres superstites evasere. Tum hic, tum in Domo Professa multis precibus ac jejuniis justam Numinis iram placare satagebamus.

9. Quia locupletes ex urbe cesserant, fames plurimum dominatur. Penetor anno ad ostium Collegii quotidianus victus trecentis, nonnunquam quadringentis pauperibus distributus est. His compendio enarratis, Ulysipone, quam mense Septembri reliquit pestis, egrediamur.

Pestis Conimbrice.

10. Conimbricam eadem flamma corripuit, deducta Ulysipone à Collegio Provifore, qui Praefecturam initurus in domestica suppellectili pervexisse contagionem creditur. Etsi custodes urbis prohibebant ingressum, vi unus eorum elusit conatus. Veneno hoc cum aliis extinctus est Provifor: conjux mulier piissima intimo dolore tacta, se, suumque maritum fuisse tanti mali causam, devovit suam vitam infectorum servitio, quod egregie praestitit, quam diu licebat.

11. Ne tanta communitas, quanta solet Collegium inhabitare, periculis exponeretur, missus tironum Magister cum suis ad Residentiam quandam Collegii. Ne populo deessent myltæ & Confessarii, decem migrarunt ad aedes dictas Collegium vetus. Nullum his erat commercium cum ceteris domus incolis. E magno numero, qui studiis ardentissimis rogârunt, destinari ad pium opus infectis serviendi, sunt electi sacerdotes Georgius Tavora, & Emmanuel Rodericius cum Ludovico Antonio Coadjutore, missi in villam Cheiram, quæ leuca quartâ parte à Collegio distat. Inde prodibant ad confessiones excipendas in salutis aede posita inter oliveta prope sacellum D. Sebastiani: quacunque exciti accurrebant.

12. Præter auxilia urbi destinata in vetere Collegio, P. Antonius Proença cum Petro Francisco Coadjutore secesserunt in domum areæ, quæ est contra templum Collegii. Ex illa statione fervore incredibili obibant urbem clamando, si quis vellet confiteri. Dum sacerdos unum audiret, Coadjutor alium parabat, ut rite confiteretur.

Defuncti.

13. Ubique maximis animis egregii decertarunt athletæ, omni labore & periculis majores. In Collegio multimodis precibus, & voluntariis castigationibus placabatur DEUS. Cecidere ad charitatis aras quaterni. Ex confidentibus in Collegio vetere tertiâ Maji spiritum Deo reddidit P. Arnaldus Crucius Ulysiponensis: splendebat moribus sanctissimis, quos pretiosa coronavit mors. In anno glorioso de ipso mentionem facere sum oblitus. E tribus, qui ad villam secesserant, obiit duo, P. Georgius Tavora, natus in oppido S. Joannis de Pelqueira, Aprilis die quartâ finivit vitam, & pium laborem: sepultus ad infimos gradus ante porticum ædiculæ divi Sebastiani. Ad nostros dies ibi cer-

cernitur lapis sepulchralis cum notis incisis, quibus ipsius mors, piæque mortis causa eleganter exprimitur. Decimâ octavâ Julii Ludovicus Autunius efflavit animam, tumulatus prope P. Georgium: natus erat Lorrani prope Conimbricam.

14. Vigesiâ tertiâ Maji periit Petrus Franciscus Coadjutor, patriâ Bracharensis, qui juvabat in urbe P. Antonium Proensam; Contage affectus in Cheiram deducitur, mandatus & ipse terræ ad ædiculam D. Sebastiani. PP. Proensa & Rodericius innumeris defuncti periculis triumphantibus similes, malò terminatò, se domum recepere. Rector P. Hieronymus Diasius adornaturum se Divo Antonio Lusitano spondit intra domesticos parietes novum sacellum, si Collegium à pestilentia immune foret. Voti reus solvit promissa. Porro dum calamitas grassabatur, profusissimè egenis consuluit, cibis ad Proensam quotidie missis, ut distribuerebantur.

15. Brigantinos cives par Dei flagellum terruit, Nostros par charitas illustravit. P. Gonçalus Paia cum Bartholomæo Alvaro Coadjutore extra Collegium in quadam urbis æde confedit: nocte, diæque non pepercerunt labori P. Gonçalus malo percussus post triduum convaluit. A dimidio Julio ad Septembrem sævit lues. Illud mirandum, quòd in carne secta, & de corporibus infectorum avulsa appaerent lacertarum, ranarum, & aliorum animantium figuræ prorsus fædæ, indices divinæ ultionis.

16. Huic pestilentie præluserat atrox fames, & ex ea per egenos vagatus morbus plurimos absumpsit. Horum auxilio se consecravit P. Garcia Gonçalvus, natus Mazagami. Eleemosynis abundè datis à Collegio, ab Episcopo, & personis piis juxta miseris. Verùm perniciofa febris, quæ vorabat pauperes, eum dejecit in lectum, & tumultum. Suâ sorte, & morte latissimus exiit vitam 12. Martii. Credebant cives ob effusam in pauperes liberalitatem Collegium annonæ penuriâ laboraturum. Omnes fefellit opinio: quin segetes illius plurimum tulere proventum, & citius aliis adeptæ sunt maturitatem. P. Garcia claruit virtutum omnium cumulo jam typis vulgato.

17. Ulysipone in navi delata est Angram pestilentia. P. Franciscus Fernandus Francozensis Coadjutor spiritualis, multis id flagitantibus, destinatur, ut in urbe infectorum confessiones audiret. Ceteri jussu moderatoris se continebant domi, & in templo administrabant sacramenta. Inopi turbæ, quam fames prefferat, subventum eleemosynis. P. Franciscus 30. Augusti peste confectus est magnâ de se apud Insulanos relicta virtutis opinione.

18. Victimis, quas ad aras suas immolavit charitas, relatis, ad alia progredimur. Quartâ die Novembris in Domo Professæ mortalitate exutus est P. Petrus Fonsæca, hujus Provinciæ firmum columen, heros incomparabilis, Theologia pharus lucidissima, virtutibus ornatissimus, natus in oppido Cortislada Prioratûs Cratensis in Beirensi Provincia. Egit Rectorem Collegii Conimbriensis, Assistentem Romæ, Præpositum Domus Professæ, & Visitatorem, summâ integritate, & prudentiâ. Ulysipone instituit diversa domicilia pro puellis conservandis, & educandis, pro fæminis ad meliorem frugem conversis, pro catechumenis, pro monialibus divæ Marthæ, pro adolescentibus Hybernis. Omnibus utiles, quibus gubernantur, scripsit leges.

19. Ille ex aliis nationibus ad Domum Professam evocavit operarios, qui suos populares, si essent orthodoxi, promoverent in studio virtutum; sin hæretici, ad fidem salvificam reducerent. Domus Professæ templum, atque ædificium maximis auxit incrementis. Scripsit in Philosophiam volumina plena doctrinæ. In suo Theologico magisterio docuit primus in scholis *Scientiam mediam*. Magni habitus à Gregorio XIII. Magni à Rege Philippo; quibus valde probata P. Petri ingens in rebus agendis prudentia. Patriæ suæ donavit *Lignum veræ Crucis*, quod illic ad præsentem diem colitur.

20. Res nulla magno ejus animo difficilis; quæque ardua, ubi est aggressus, reddidit facilia. Inter negotia nihil ejus interna pax turbari poterat. De rebus

Antonius Franco.

Y 2

rebus

rebus à se factis nemo loquentem audivit. Causâ pestis Ulyssipone grassantis Eboram secesserat: sed eâ jam extinctâ rediit Ulyssiponem: paulo post tertianâ laborare cœpit, à qua magno omnium luctu paulatim consumptus est, editis per id temporis exquisitæ virtutis exemplis. In opere de domicilio tironum Conimbricensium descripta reperies.

Moritur P.
Blasius Vie-
gas.

21. Magnam pariter Provinciæ jacturam attulit mors P. Blasii Viege Eborensis Doctoris Theologiæ: in illa Academia fuit celeberrimus divinæ Scripturæ Professor, & scriptor præclarissimus. Spectatissimæ dotes Blasium ad magisteria exornârunt. Annis quindecim excoluit de cathedra sacras litteras, Naturæ dotibus ornamenta virtutum accelsere, quibus erat venerationi universis. Vix numerabat Societatis annos triginta, ætatis quadragesimum sextum. Post mortem typis commissâ illius in Apocalypsim commentaria, probata sapientibus.

Antonius
Homo venit
ad societa-
tem.

22. Plures inter anno labente Societati junctos, peculiarem memoriam promeretur Antonius Homo, Fronteirensis, temporalis Coadjutor, selectus præditus virtutibus. De iis, qui ad Indias profecti, sermo occurrit uberior. Anno proximo naves solvere quatuor, in quibus vehebantur multi de nostris, in portum regredi coactæ, quod plurimæ naves Anglicæ eas expectarent. Batavi pariter inculsere metum. Igitur anno hoc naves septem expediuntur omni apparatu bellico instructæ. Eas de nostris conscenderunt viginti duce Christi Martyre P. Carolo Spinola, quatuordecim erant Lusitani, unus Sardu, Itali reliqui.

Profecti ad
Indos.

23. Regni Gubernatores tum quinque denuntiârunt profectionem mensè Januario futuram. Quoniam verò urbs laborabat pestilentia, timebatûrque, ne inter navigandum naves incenderet, non fuit sacerdos, qui posset ullo induci pretio ad munus animarum Curionis in navibus obeundum. Quare postulârunt Gubernatores, ut nostri pro Societatis charitate per naves dividerentur. Quod præstiterunt eâ animi præparatione, ac zelo, quâ se consecraverant Ethnicis salvandis. Magni ab omnibus habitæ ejusmodi charitas, vulgatûmque in angustiis promptissimos solum inveniri Societatis homines.

24. Quatuor naves, earum una fuit, quâ vehebatur P. Carolus, quartâ Februarii moverunt. Reliquæ tres decimâ tertiâ Martii. Inter eos, qui de nostris hominibus hâc classe navigârunt, præter Spinolam martyrio sunt laureati P. Hieronymus de Angelis apud Japones, Vincentius Alvarus scholasticus apud Indos. In itinere vitæ defuncti sunt PP. Petrus Marcanus, Blasius Cardozus, Alphonsus Alvarus, Petrus Brixianus, & Felicius Augerius.

Missiones.

25. Intra limites Provinciæ ultra quinquaginta discurrere missiones obeundo. Viceni & duo de Collegio Conimbricensi; ceteri de Domo Professû, & Eborensi Collegio. Clausis ob pestilentiam Eboræ & Conimbricæ publicis scholis, Nostri intra Collegia suos audiverunt Magistros, solitæque studentium exercitia obiêrunt.

Scholæ pri-
vata.

Res Eborensis
Collegii.

26. Quo tempore urbes aliæ pestilentia conficiantur, Provinciæ Præfles Eboræ multis precibus unâ cum toto Collegio procurabat amoliri pœnam divinam. Exposita per dies plurimos in sacello domestico Eucharistia à quarta hora matutina ad sextam vespertinam, fociis in orbem sibi succedentibus, fundentibusque preces. Bis per hebdomadam tintinnabulo designante initium & finem verberatio fiebat. His, aliisque suppliciis iram divinam avertimus; neq; Collegium, aut urbem lues attingit: tamen quatuor de nostris sacerdotibus cum tribus coadjutoribus in Domo quapiam extra Collegium expositi fuissent, ut datâ necessitate urbi succurrerent.

27. Urbs Guadalupensi Virgini, quæ colitur in agro Eborensi ad Montem murum, promissit anathema argenteum magni ponderis, si suos cives incolumes servaret: compos voti, argentum misit. Mendicis, quæ intra urbem degere vetitum, Nostri cum ex suo, tum liberalitate Archiepiscopi, magnâ diligentia subvenerunt. Præterea consultum carceri & nosocomio. Sedata in-

gens

gens discordia inter cives & urbis Praefectum, lite non sine multo sanguine alias dirimenda.

28. In Portuensem urbem pauperum ad duo millia confluxerunt, dira fame pressi. Patres illius Collegii rogant Episcopum, & urbis Praefectum, ut cum Optimatibus civitatis consulerent, qui posset succurri tot miseris: rogantibus annuerunt datis ex aerario urbis mille cruciatis, quibus Episcopus, & cives locupletes Symbolam adjecere suam: destinati viri, qui certis quotidie horis partirentur victum illi multitudini in unum locum compulsa; eò quòd non esset illi ad petendas elemosynas permissum ostiatim vagari, Angra, ubi itidem fames, Collegium distribuit in alendos pauperes omne triticum. Præter duas mensuras (*alqueires* vocant Lusitani) nihil præterea in horreo superfuit. In extrema penuria providit Deus; nam civis locuples Rectorem convenit, obtulitque omne frumentum necessarium.

Charitas
in Portu, &
Angra.

29. Erysipelas perniciosum serpebat per mendicos, & egenam turbam in urbe principe Michaëlenfis insulae. Ne in pestem degeneraret, unus è Collegii sacerdotibus suavitatis Rectoribus, sibi darent Medicum, Chirurghum, & medicamenta, quæ forent opus. Collaudatâ Societatis curâ & charitate, promptè factum, quod sacerdos poposcerat: illæque de pulpito templi denunciavit, ut ægrotorum, quos domi suæ habent, nomina indicarent; cùmque eorum syllabum confecisset, quotidie illos cum Medico, chirurgo, & uno ex triumviris Senatûs invisebat. Intra dies octo extinctus morbus.

Charitas apud
Michaëlenfes.

30. Rex Angolanus diutino bello fessus, pluribusque præliis devictus ac fractus, promissis obsidibus pacem postulavit à Praefecto Lusitano, simul atque fidem Catholicam amplecti desiderat. Dati obsides Nobilium filii, quo tutè possent eas adire gentes Evangelici præcones. In Angola vitam terminat Emmanuel Fernandus Coadjutor, probatæ virtutis, decennio vixerat in Societate.

Res Angolæ.

31. Mense Octobri in Provinciæ comitiis electus est Procurator P. Joannes Correa, qui septem annos Rectorem egerat Conimbricensis Collegii, Provinciale quatuor; jamque interfuerat quintæ Congregationi Generali.

Congregatio
Provincialis.

32. Initium habuit Farense Collegium in Algarbiis. Fernandus Martinus Mascarenus Algarbiensis Episcopus, ex quo inierat possessionem diocesis, nil magis optabat, quàm Collegium Societati condere. Quatuor habuit fratres in Societate, Petrum, Franciscum, Nonium, & Antonium; postremi duo superstitēs vivebant; propterea nos semper tanquam suos dilexit. Igitur nondum cœptâ fundatione, quotannis ad se vocabat nonnullos, qui verbi Dei prædicatione, aliisque ministeriis diocesim excolerent.

Initium Col-
legii Farenfis

33. Locum pro ædificio delecturus censuit aliud in urbe spatium capacius non esse, quàm illud, quo cernitur Collegium. Ibi erant amplæ ædes Didaci Lopii Decani templi maximi cum horto sibi pinguis. Rogavit Episcopus, has domos cum horto legaret Societati; lubens id fecit 22. Januarii anno 1597. donavit insuper quinquaginta & novem millia æreorum regaliū annui censûs ex pecuniis depositis in domo Indica Ulyssipone, quæ à multis annis non solvebantur, nec hætenus capitalis pecunia, aut census potuit recipi.

34. Non defuere, qui piæ Fundatoris menti contradicerent. Utiliùs eas pecunias applicatum iri puellis orphanis, præsertim post urbem ab Anglis direptam; homines Societatis esse astutos, brevi fore dominos omnium Algarbiorum. Hæc, & ejusmodi, cives & vulgus, immemores, quos sumptus in eorum commodum Episcopus profudisset post dictam urbis calamitatem. Certè apud Regem evicerunt, ut solum daretur facultas ad condendam sine ullo reditu Domum Professam. Nec Episcopus amplius voluit, spe fretus, ipsâ die convertendam in Collegium.

35. Quoniam in ædibus legatis præter parietes combustos incendio Anglicano nihil supererat, de ipsis reficiendis curatum. Non reperi diem, quâ Farum sunt ingressi P. Nonius Mascarenus, & alii nostri, quorum ibat Superior, sive Præpositus. Multis significationibus innotuit omnium adversus hospites amor.

amor. Celebratus est adventus, nocturnis ignibus, curribusque equitum. Instituta supplicatio 24. Septembris, in qua circumlatæ reliquæ, donatæ à Domina Marchione de Castello Rodrigo consanguinea Episcopi, & non exigua vera Crucis particula, ipsius Fundatoris donum egregium, qui dicavit templum nostrum & Collegium divo Jacobo majori.

Commen-
taria Vellefii.

36. Prodiērunt in lucem hoc anno nostri Antonii Vellefii Portalegrensis commentaria in Grammaticam Emmanuelis Alvari. Correxerit nonnulla ejus carmina, & omnia Grammaticæ præcepta conclusit versibus tam fluidis, nitidisque, ut in re nihil peti absolutius possit. P. Emmanuel Pimenta sui temporis Poëta insignis aiebat, in re tam arida fieri non posse elegantiora carmina. Idem Vellefius ordinavit compendium Grammatices nostri Emmanuelis, quod puerorum teritur manibus. Quanquam plurimis Nostris aliarum gentium sit commendatum ea præcepta complecti versibus, ut essent usui scholis Societatis, non fuit, qui Vallefium æquaret.

Annus 1600. Soc. 61.

Postulata
Provincia,

Duplex postulatum per Procuratorem Romanum, alterum, ut indulgentia plenaria horarum 40. Domui Professæ Ulyssiponensi concessa ad omnia Collegia Provinciæ Lusitanæ extenderetur, alterum, ut nostri possent in navigatione Indica sacrificium missæ facere, obrinuerunt à Pontifice.

Defuncti in
Domus Pro-
fessæ.

2. Domus Professæ Ulyssiponensis 2. Octobris amisit P. Joannem Lucenam, natum Francozi in Beirensi Provincia, præclarum vitæ S. Xaverii scriptorem, & sui temporis concionatorem insignem. Semper studuit sui contemptui, & frangendis naturæ propensionibus. Monitus de propinqua morte mirum creabatur. Præ desideriis Deum coram intuendi nequibat à lacrymis temporare. Eius vita circumfertur impressa.

3. Ibidem 14. Junii vixit Andreas Gomius Coadjutor Portuensis. Annos triginta munus gessit petendi eleemosynas, quibus Domus victitat. Admirabilis modestia ac mansuetudo & ejus vultum, & animus exornavit. Aliquando vir nobilis, dum Andreas stipem ab eo postulat, verbis bile plenis in Societatem invehitur. Audivit patientissimè; ubi tempestas quievit, *Bene est, inquit Andreas, jam, Domine mi, tribuisti mihi stipem meam; nunc, oro, aliquid domus meis Patribus.* Tantam mansuetudinem admiratus Dynasta veniam petit, amplamque largitur eleemosynam, redditus subinde ex adversario amicissimus Societati. Ubique datâ occasione referebat admirandam Andreæ virtutem.

Conimbrice,

4. P. Georgius Contreiras 20. Julii hominem exiit, natus monte majore novo. Tradebat Philosophiam, cum morbus extremus eum adortus vitæ curriculo deturbasset. Mores hominis sanctissimi. Non protulit verbum, quod alium offenderit. De ipso dictum, quod sciverit bene vivere, & bene mori. Ipsius vita typis excusa, quantus vir fuerit, exhibet.

5. Ibidem secunda Junii attingit vivendi metam P. Joannes Simonius Conimbricensis. Numerabat Societatis annos sex. Nullus promptior ad Majorum imperia. Ardentissimè flagitavit mitti ad infectis lue serviendum. Deum videndi insolitis flagrabat desideriis. Idcirco cum postremum ægrotanti nunciatum est, mortem impendere: *Gratulamini mihi, inquit, Fratres mei, nihil poterat letius referri.*

6. Idem Collegium 28. Octobris morientem vidit P. Salvatorem Sotomajorem, patriâ Eborensem. Insigni præditus erat tolerantia. Propter falsum testimonium inclusus carceri siluit instar accusati Salvatoris. Id magis laudabile, quod esset natus loco nobili. Verum cognito, quantus lateret thesaurus in vituperiis, his postpoluit nomen & famam. Præscivit diem obitus. Post quem patefecit Confessarius ejus innocentiam. In opere de tirocinio Eborensi singularia illius exempla vulgavi.